

Duna–Tisza Közi Falugondnoki Hírlevél

XIII. évfolyam, 60. szám

különszám

2010/5.

Együtt

Fontos, hogy az emberek érezzék: képesek befolyásolni azokat a döntéseket, melyek meghatározzák életüket. Ezért is kell megkeresni a települések lelkét, motorját, azokat, akik képesek a közösséget megváltoztatni, egy-egy jó ügy érdekében mozgósítani. Közösségi munkásokra van szükség. Ilyenek lehetnek a tanya- és falugondnokok.

Kunadacson a közösségi színtér működtetésére kidolgoztunk egy olyan programot, amely kilenc munkanélkülinek adott munkát. Ez szép példája a közösségi munkások, az önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködésnek. A helyi képviselő-testület támogatta a kezdeményezést, pályázatunkhoz biztosították az önerőt, és még helyet is szolgáltak. Így jött létre a közösségi információs központ, vagyis a falu irodája. Van itt színházterem, kávéház, sőt a falugazdásznak is jutott hely. A program olyan sikeresen működik, hogy 15 évre előre szóló szerződésünk van az önkormányzattal.

Ennek keretében különböző programokat szerveztünk: például 40 negyven év feletti munkanélküli nőnek indítottunk képzést, melynek elvégzése után idősök gondozásával foglalkozhatnak. Ezzel két problémát is megoldottunk egyszerre: munkalehetőséget teremtettünk a munkanélkülieknek és segítséget az egyedül élő idősöknek.

Természetesen egy-egy ilyen program elindítása sok előkészületet vesz igénybe. Először is tisztázni kell, hogy ki miben dönthet. Hiszen a civil szervezet ezen feladatok ellátásával sokszor „belenyúl” az állami feladatok ellátásába. Ugyanakkor más a civil szervezet és más az önkormányzat szerepe.

De a lényeg úgyis az, hogy az emberek tegyenek egymásért.

Mészáros Zsuzsanna

Reményik Sándor: Csendes csodák

*Ne várd, hogy a föld meghasadjon
És tűz nyelje el Sodomát.
A mindennap kicsiny csodái
Nagyobb és titkosabb csodák.*

*Tedd a kezedet a szívedre
Hallgasd, figyeld, hogy mit dobog,
Ez a finom kis kalapálás
Nem a legcsodásabb dolog?*

*Nézz a sötétkék végtelenbe,
Nézd a kis ezüstpontokat:
Nem csoda-e, hogy árva lelked
Feljük szárnyat bontogat?*

*Nézd, árnyékod hogy fut előled,
Hogy nő, hogy törpül el veled.
Nem csoda ez? – s hogy tükröződni
Látod a vízben az eget?*

*Ne várj nagy dolgot életedbe,
Kis hópelyhek az örömök,
Szitáló, halk szírom-csodák.
Rajtuk át Isten szól: jövök.*

(Fotó: Ujvári Sándor)

Sándorfalván megduplázták a város vagyonát

Múltból építhető jövő

Négy éve új időszakítás kezdődött Sándorfalván. Elindultunk a valódi várossá válás útján – fogalmazott a város polgármestere azon a tanácskozáson, amelyet a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete tartott május 26-án a helyi művelődési házban.

A tanya- és falugondnokok Csongrád megyei találkozásán Kakas Béla, Sándorfalva polgármestere először városukat mutatta be a résztvevőknek. Elhangzott, hogy az elmúlt négy esztendőben számtalan kihívással, feladattal kellett megbirkózniuk. Elkészítették az úgynevezett Pallavicini Tervet (amely a város alapítójának Pallavicini Sándor örgrófnak a nevét viseli). Ez a terv Sándorfalva hosszú távú fejlődési irányát határozza meg. A kétéves előkészítő munka során felkutatták a város számára értékes és előnyös lehetőségeket, pályázatok révén pedig megpróbálták a lehető legjobban kihasználni az Európai Unió nyújtotta projekteket.

Mára már látszik a gyümölcse a munkának, hiszen számos fejlesztés megvalósult és folyamatban van a városban: az iskola felújítása, a busz-

pályaudvar építése, a hamarosan induló szennyvízcsatorna-beruházás. A helybeliek régi igénye válik valóra a Széchenyi Ifjúsági Központ megépítésével. A polgármester örömmel számolt be az úgynevezett Holcimház megvalósulásáról is. Ez egy környezetbarát, passzív ház, amely négy bérlakást foglal magába. Felújították és akadálymentesítették a polgármesteri hivatalt. Hamarosan befejeződik a bölcsőde renoválása, bővítik és korszerűsítik az idősek napközi otthonát is. Pályázati forrásból valósítják meg azt a 200 millió forintos beruházást, melynek keretében néprajzi és helytörténeti bemutató tereket alakítanak ki a Pallavicini-kastélyban és a Budai Sándor emlékházban.

Dóc önkormányzatával közösen nyertek pályázati támogatást a könyvtár infrastrukturális fejlesztésére. Saját forrásból valósították meg a műfüves labdarúgó pályát, melynek segítségével az utánpótlás új életre kelt. Folyamatban van a történelmi városközpont főutcája és a Szabadság tér rehabilitációja, de az orchideás tavakhoz vezető sétány korszerűsítését is tervezik.

Az elmúlt évek alatt Sándorfalván megvalósult beruházások értéke kétmilliárd forint, ezáltal megduplázták a város vagyonát. Az önkormányzat eddig nem szorult hitelfelvételre. A zavartalan működéshez az is hozzájárult, hogy számos feladatot kiszerveztek a hivatali rendszerből. Önkormányzati kft-eket hoztak létre,

melyek mellett, hogy bevételt generálnak, 60–70 embert foglalkoztatnak. Az is fontos szempont, hogyan juthat az önkormányzat bevételhez. Sándorfalván például vásároltak egy díszburkolatkészítő-gépet, amely nem csak pénzt hoz, hanem munkát is ad több helybelinek.

Egyébként a település igazi befogadó város; a régóta itt élők, illetve a pár éve ideköltözők családias közösséget alkotnak. Ezért is fejlesztik városukat: munkahelyeket teremtenek, hogy mindenkinek biztos legyen a megélhetése, s valóban érezzék, mennyire fontos a biztonságuk és boldogulásuk.

+++

Sándorfalva Csongrád megye legfiatalabb városa, más alföldi településekhez hasonlóan hatalmas tanyavilággal rendelkezik, ahol sok egyedülálló idős ember is él. Számukra sokszor a tanyagondnok jelenti az egyetlen kapcsolatot a külvilággal. Sándorfalva két tanyagondnoki körzetében egy-egy tanyagondnok dolgozik. Kiss Lászlóné Zsuzsa hét éve látja el ezt a munkát, 2003-ban választották meg tanyagondnoknak. Körzetében 307-en élnek. Akik igényelik, azoknak bevásárol, gyógyszert írat, ebédet hord, fát vág, minden kérésnek próbál eleget tenni. Az idősebbekhez naponta igyekszik eljutni, nem csak azért, hogy a ház körüli teendőkhöz segítsen, hanem beszélgessen velük. Néha az is elég, ha meghallgatja őket. Örülnek,

ha valakivel néhány szót válthatnak, hírt hallanak a városról, egymásról.

Tavaly októberben indították a második tanyagondnoki szolgálatot Sándorfalván, Kálmán Mihály lett az új gondnok, akinek feladata elsősorban a személyszállítás. A külterületen élő óvodásokat és iskolásokat hordja a városba, az időseket az orvoshoz, szakrendelésekre, hetente egyszer pedig piacra fuvarozza. Az elmúlt több mint fél év alatt, mióta tanyagondnokként dolgozik, látja a körzetben élő emberek problémáit, s ahol csak tud, ott segít.

Sándorfalván a tanyagondnoki szolgálatok az Egyesített Egészségügyi és Szociális Intézmény keretén belül működnek. Az intézmény vezetője Vári Istvánné. Hozzá tartozik a bölcsőde, az idősek klubja, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat is, valamint a védőnők. Összesen huszonötten dolgoznak együtt. A védőnői szolgálat magas színvonalú működését jelzi az is, hogy a közel múltban elnyerték a Bababarát terület címet. Egy olyan szobát alakítottak ki, ahol bárki, bármikor megszoportathatja gyermekét. Baba-mama klub is működik a városban, ahol a kismamák és gyerekeik rendszeresen összejönnek. A bölcsőde családbarát, nyitott a szülők előtt, akik a nyílt napokon betekintheznek gyermekeik bölcsődei életébe.

A családsegítő és gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot ápol a helyi civil szervezetekkel. Közösben segítik

adományokkal a rászorulókat. Kirándulásokat szerveznek a szegényebb sorsú gyermekeknek, de az idősek nappali ellátását, a házi segítségnyújtást is ők végzik. Három éve rendszeresen felköszöntik a település legidősebb lakóit. 2003-tól minden évben megszervezik az egészséghetet, melyen több mint 2500-an vesznek részt. Ennek keretében szűrővizsgálatokat, termékbemutatókat, sport programokat, véradást tartanak. Az egészséghet mindig véradó bállal zárul, ahol köszöntik a legidősebb véradókat.

+++

A falugondnokok Csongrád megyei találkozásán két helyi civil szervezet

mutakozott be, melyek működése példaértékű lehet mindenki előtt.

A Lila Akác Nyugdíjas Egyesület vezetője Horváth Sándorné elmondta, hogy hét éve alakultak, harmincöt fővel. 2004-ben megalakították az énekkart is, melynek tizenegy tagja van, vezetője pedig Szűcs Istvánné Rózsika. Nótázásaikkal számos hazai és külföldi rendezvényen részt vettek már. Rendszeresen fellépnek a helyi ünnepeken és az idősek napközi otthonában. Jelenleg egy új típusú műsorra készülnek, melynek hallatán remélik, mindenkinek örömet okoznak majd.

Az Őszikék Nyugdíjas Egyesületet Siska Antal mutatta be. Úgy értékelte, hogy egyesületük a legszebb ifjúkorban van, tizenhat éve alakult, csaknem százhusz tagja van. Havonta szerveznek összejöveteleket, ahol mindig megköszöntik az éppen születésnapját ünneplő tagjaikat. Valamennyien aktívan résznek a város rendezvényein, nemzeti ünnepein. Fontosnak tartják a hagyományőrzést, hogy a még meglévő értékek megmaradjanak az utókor számára, hiszen aki a múltját nem ismeri, és nem tiszteli, az nem tud jövőt építeni. Úgy tartják, hogy az idős kornak is van szépsége és értelme. Hétköznapijaikban, gondjaikban sokat segítenek a tanyagondnokok és a szociális intézmény munkatársai, amiért csak köszönettel tartoznak. Sokszor a reménytelen helyzetekre is találnak megoldást, nem ismernek lehetetlent.

Vajda Piroksa

Kishegyesi barátság

Falugondnoki egyesületünkől tizenöten vehettünk részt a májusi kishegyesi találkozón. Hajnalban indultunk, s délelőtt fél tizenegyre érkeztünk meg vendégváróinkhoz, a Kishegyesi Női Fórum Egyesülethez, melynek vezetője, Zsidai Erzsébet és a tagok szeretettel fogadtak bennünket.

Az egyesület fő tevékenységei közé tartozik a gyerekekkel, az ifjúsággal és a csökkentett képességgel élő személyekkel és az idősekkel való foglalkozás, valamint projektek kidolgozása és a civil szféra más szervezeteivel való együttműködés. Elsődleges feladatuk a nők, főleg a faluban élő nők társadalmi helyzetének javítása, társadalmi életbe való bekapcsolásuk, egészségügyi felvilágosításuk.

A Kishegyesi Női Fórum tagjai a tűzoltó laktanyában házi pálinkával, villásreggelivel vártak bennünket. Meglepetést is készítettek a házigazdák: batikolt terítőt és egy-egy üveg finom bort kaptunk ajándékba. Üdvözölt bennünket a helyi közösség vezetője, Virág Gábor is.

Megismerkedtünk a településsel. Egyebek mellett megtekintettük a temetőben az 1848-as hősöknek állított obeliszket. Innen szép kilátás nyílt a Bácska közepén fekvő ötezer négyszáz lakosú városra. Ezt követően a Telecskai dombok legmagasabb pontján álló Kátai tanyát kerestük

fel, ahol gyerekek és felnőttek egyaránt gyakran megfordulnak. Van ott lovaglás, számársimogató, mindenféle apróbb háziállat, hintázás, szalonnasütő hely, étterem, szállás lehetőség. A tanya után a faluban Kátai Gábor vendégházába mentünk. A tulajdonos maga főzte a finom ebédet, a süteményekkel pedig vendéglátóink kedveskedtek.

Megnéztük a Dombos Fesztivál szép környezetben álló helyszínét is, ahol egy kis magaslaton 1956 emlékére emeltek kápolnát, amit Csete György magyar építész tervezett. Végül a pékmúzeumba látogattunk el; a korhűen berendezett parasztházban sütöttem életem első kürtös kalácsát...

Kishegyesen nagy-nagy szeretettel fogadtak bennünket, és egész napon át baráti fogadtatásban volt részünk, ami manapság ritkaságnak számít. Köszönjük a fantasztikus vendéglátást!

Legközelebb augusztus 7-én, a kunfehértói Családi napon találkozunk, merthogy meghívtuk rendezvényünkre kishegyesi barátainkat is.

Lászlóné Zsíros Mária

Falugondnokok négy keréken

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Baleset-megelőzési Bizottsága meghirdeti a Falugondnokok négy keréken elnevezésű közlekedésismereti versenyt, melynek időpontja 2010. augusztus 26. délelőtt 9-től délután 3 óráig. A rendezvény helyszíne: Granada Wellness, Konferencia és Sport Hotel, Kecskemét, Harmónia u. 12.

A verseny célja: a KRESZ-t már jól ismerő, rendszeresen gépjárművel közlekedő falu- és tanyagondnokok számára egy magasabb szintű megmérettetés lehetőségének megteremtése, balesetmentes közlekedésük elősegítése. A verseny célja továbbá olyan ismeretanyag átadása, mely a versenyzők hasznára lehet a helyes, és jogkövető közlekedési magatartás kialakításában

A versenyre háromfős csapatokban falu- és tanyagondnokok nevezhetnek. A csapat mindhárom tagja B kategóriás elméleti KRESZ tesztlapot tölt ki, majd az egyik tagja egy Ford típusú személygépkocsival, vizsgabiztos jelenlétében a forgalomban közlekedik, egy tagja gyakorlati műszaki ismereteit mutatja be egy jármű időre történő kerékcseréjén keresztül, egy tagja pedig kerékpárral közlekedve, ügyességi akadálypályán (szlalom, rázópad, tárgyáthelyezés, lengőkapun történő áthaladás, „fésű”, sarokfordító) bizonyítja rátermettségét. A verseny díjazása: összesített elméleti és gyakorlati eredmények alapján az 1., 2., 3. helyezett csapat minden tagja tárgyjutalomban részesül. A program közös ebédrel zárul.

Jelentkezni augusztus 5-ig lehet. A nevezési lap honlapunk (www.falugondnoksag.hu) hírek rovatából tölthető le.

Ránk vár a Vajdaság

A Magyarország–Szerbia IPA Határon Átnyúló Együtműködési Program pályázatán egyesületünk három partnerrel együttesen 70.496.– euró vissza nem térítendő támogatást nyert. A projektben Magyarországról a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete és Öttömös Község Önkormányzata, szerbiai oldalról (Észak-Bácskából) Horgos, Kispiac helyi közössége vesz részt.

A projekt célja a falugondnoki szolgálatok Vajdaságban történő meghonosítása, ennek érdekében partner önkormányzatoknak, helyi közösségeknek, civil szervezeteknek tájékoztató találkozókat, előadásokat megszervezése Észak-Bácskában, Bács-Kiskun és Csongrád megyében. Vállalt feladatunk: tájékoztató kiadvány, lakossági tájékoztató, hírlevél, újságcikkek, kiadvány összeállítás, elemzés készítése. Munkamegbeszélések, workshopok a falugondnokságról. Két tanulmányút a falugondnokság megismerése céljából Magyarországra, valamint Észak-Bácska kulturális, közösségi, civilszervezeti megismerésére a Vajdaságba. Kétszázhatvan órás falugondnoki képzés és kölcsönös tapasztalatátadás Bács-Kiskun megyei, Csongrád megyei és leendő Észak-Bácskai tanyagondnokoknak, önkénteseknek. Horgos helyi közössége egy kilencszemélyes mikrobuszt is beszerezhet a tanyagondnoki szolgálat elindítására.

A falugondnokság vajdasági működtetésébe beépíthetők mindazon magyar tapasztalatok, helyi szükségletekre választ adó szolgáltatáselemek, melyet mindkét ország tanyagondnokságai jó gyakorlatként hasznosíthatnak a későbbiekben. Mintaként az elszigeteltség csökkentésére tanyagondnoki szolgálat beindítása Horgoson és Kispiacon.

Hírek

Közösen a baranyaiakkal

Egyesületünk és a Baranya Megyei Falugondnokok Egyesülete közös elnökségi ülést tartott Kecskeméten, melyen megtárgyaltuk a két egyesület közti együttműködés lehetőségeit. A két falugondnoki egyesület szakmai érdekeiket felismerve együtt kíván működni az egyesületek fejlesztése, a falugondnokságok elterjesztése érdekében.

Az együttműködés területei: falu- és tanyagondnoki alapképzések közös lebonyolítása; falugondnoki továbbképzések szervezése, lebonyolítása; közös szakmai, falugondnoki találkozók, közös szakmai tapasztalatcserék bonyolítása, közös pályázati programok megvalósítása; határon túli kapcsolatok kiépítése, horvát kapcsolat-építésben a falugondnokság

meghonosítása érdekében.

A két egyesület az együttműködés tapasztalatait rendszeresen értékeli.

A közös elnökségi ülés együttműködési megállapodás aláírásával zárult, melynek szövege honlapunkon az egyesület/dokumentumok/egyéb című szó alatt olvasható.

Határok nélkül

A Nemzeti Civil Alapprogram Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európai Integráció Kollégiuma „A Kárpát-medencében megvalósuló civil szervezetek közötti magyar-magyar együttműködés, határmenti és határokon átnyúló civil kapcsolatok támogatása” elnevezésű pályázati felhívásra a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete által benyújtott NCA-NK-10-C-0996 számú, Falugondnokság határok nélkül című pályázati programját 940.000.– Ft támogatásban részesítette.

A pályázat falugondnoki egyesületünk négyéves szakmai kezdeményezésének folytatása a Nők Kishegyesi Fórumával együttműködve. Célunk: a falugondnoki települések testvértelepülési kapcsolataival együttműködve a közösségfejlesztés egyik útja, a falugondnoki szolgálat bemutatása, megismertetése, valamint ehhez mostani civil partnereink révén újabb civil partnerek keresése a Vajdaságban.

Önzetlen segítség

Egyesületünk működési területéről több település tanyagondnoka is volt segíteni Borsodban az árvízi mentésnél és a belvíz okozta károk helyreállítási munkálatainál. Azért is mentek kollégáink, hogy újraszöjék azokat az emberi–Ielki kapcsolatokat, amelyek egykoron összetartottak bennünket a Kárpát-medencében. Ami ugyancsak

fontos: a kis falvakban is érezzék, hogy nincsenek magukra hagyva. Az elmúlt napokban mindannyian ezt élték át a Hernád partján. Nincsenek egyedül... Mi a szelevényi tanyagondnokokról, Szántó Gáborról, valamint a gyulai Alt Norbertről és csapatukról hallottunk, hogy önzetlenül segítettek. Köszönjük önfeláldozó munkájukat!

Kelebia: a határ nem elválaszt, hanem összeköt

Egyedül nem megy

A tanya- és falugondnok az összekötőkapocs szerepét látják el a helybeliek, az önkormányzat és civilszervezetek között. Ezen együttműködés jó példáit láthattuk a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete által szervezett Bács-Kiskun megyei találkozón is, melynek Kelebia adott otthont.

Ha Maczkó József polgármesternek egy szóval kellene jellemeznie a települést, akkor a határmentiséget választaná. Hiszen nem csak az országhatár, hanem a megyehatár is a település mentén húzódik. Ugyanakkor geológiai szempontból is határos, itt található a homokhátság és a bácskai löszös terület.

Kelebia közel hétezer hektáron terül el, csaknem háromezren lakják. Történelmi múltját tekintve a Trianon utáni újrakezdés eredményeként 1924 decembere óta önálló község.

Az új település lakossága főleg szőlő- és gyümölcsstermeléssel, és kisebb mértékben kereskedelemmel foglalkozott, de néhány kisiparos is megtalálható volt. Már akkor is viszonylag sok helybelit foglalkoztatott a vasút. Ugyanakkor a határőrség, valamint a vám- és pénzügyőrség is fontos munkahelyteremtő a községben.

Az önkormányzat fejlesztései közül kiemelkedik a szennyvízberuházás, amely 1,4 milliárd forintból valósul meg. Tervezik a település alatt húzódó termálvíz hasznosítását, melyre pályá-

zaton próbálnak támogatást szerezni. Intézményeiket ugyanis termálvízzel szeretnék fűteni.

Kelebia részt vesz az ivóvíz minőségjavító programban, folyamatban van a település hulladéklerakójának rekultivációja, és a központi park felújítása is. Elnyerték az úgynevezett integrált szolgáltató közösségi tér címet. Ez egy olyan 30 millió forintos projekt, melynek keretében még idén felújítják a művelődési házat.

A képviselő-testület kiemelten kezeli az oktatást, és fontosnak tartja annak helyben tartását. Mindenki bízik abban, hogy ez hosszútávon is így maradhat. A jelenlegi szociális háló fenntartása is fontos feladat. Itt kell megemlíteni a falugondnoki hálózatot is: két körzetben egy-egy gondnok dolgozik, akik minőségi munkát végeznek.

A polgármester fontosnak tartja a vajdasági kapcsolataik további erősítését. Jelenleg három településsel van szoros kapcsolatuk. Egyelőre csak kulturális téren, de bíznak abban, hogy a jövőben gazdasági együttműködés is kialakulhat.

+++

Kelebián 1996-ban indították el a tanyagondnoki szolgálatot. A településen elsőként Friebert Gábor látta el a feladatot.

– Az önkormányzatnál 1981 óta dolgozom, 1996-tól vagyok tanyagondnok. Munkám nagyon sokrétű. Napi rendszerességgel hordom a külterü-

leten élő gyerekeket iskolába, óvodába. Hetente kétszer bevásárolok az időseknek, orvoshoz viszem őket, ha kell, gyógyszert íratok. A háziorvosok is nagyban segítik munkánkat. Jó a kapcsolatunk a védőnői szolgálattal, igény szerint a kismamákat terhes tanácsadásra is elvisszük. Napi kapcsolatban állunk a civilszervezetekkel, részt veszünk a községi rendezvények szervezésében, a programokra rendszeresen szállítjuk a fiatalokat, időseket egyaránt. A helyi polgárőrökkel is folyamatosan segítjük egymás munkáját.

Bíró Zoltánt három éve választották meg tanyagondnoknak.

– Munkatársammal közösen végezzük a tanyagondnoki feladatokat. Mindkettőnk munkája hasonló, csak más-más körzetben. Napi feladataim közé tartozik a Szent Erzsébet Otthonház lakóinak szállítása, ellátása is. Kiemelném a Karitasz Egyesülettel kialakult jó viszonyunkat. Folyamatosan segítjük munkájukat az adományok kiszállításával.

+++

A fórumon Kovács Márta a helyi Sántha Márta Könyvtár és Művelődési Ház igazgatónöje is az együttműködés lehetőségeiről beszélt.

– A kelebiai községi könyvtár 1951-ben alakult, 682 dokumentummal nyitotta meg kapuit az olvasók előtt. Mára már több mint 17 ezer könyv található az intézményben, melyek közül a legértékesebbeket Sántha Márta tanárnő ajándékozta a könyvtárnak. Munkássága előtt tisztelegve 2007 tavasza óta viseli nevét az intézmény. Olvasótermünk pedig Wass Albert erdélyi magyar író- és költőről kapta nevét. A Kelebiáról elszármazott Farkas András adományozásának köszönhetően a Tóbiás Klára szobrászművész által készített bronz dombormű díszíti falát, amelyet tavaly március 14-én avattunk fel. A Külügyminisztérium támogatásával két éve úgynevezett EU-sarkot alakítottunk ki a könyvtárban.

A művelődési ház feladatai a lakosság művelődésének szolgálata, kulturális igényeinek kielégítése, civil szerveze-

tek, közösségek, kiscsoportok programjainak szolgálata. A településen működő minden intézménnyel és civil szervezettel jó kapcsolatot tartanak fenn, hiszen gyakran együtt szervezik a helyi programokat. A pályázatokon és továbbképzéseken való részvétel szélesíti kapcsolatrendszerüket szakmai, régiós és országos szervezetekkel. A testvértelépülésekkel való kulturális programok is színesítik hagyományait.

Rendezvényeik sorából kiemelkedik a Kárpát Fesztivál, amelyet idén hetedik alkalommal rendeznek meg. A háromnapos kulturális programsorozat célja: hagyományos, de érdekes programokon keresztül a lakosság megszólítása, az identitás, a falu megtartó erejének erősítése, az ifjúság aktivitásának, közéleti részvételének növelése. A programok lebonyolítását széleskörű összefogás és együttműködés jellemzi. Minden civil szervezet részt vállal a feladatokban.

– Ebben a nyitott Európában talán még jobban felértékelődhet szülőföldünk megtartó ereje – mondta az igazgató. – Az embereknek fogódzókra van szüksége és azt leginkább a hitből, és a gyökerekből merítheti. Jó lenne, ha világunkba nem elsősorban a pénz- és a technika lenne a legfőbb érték, hanem maga az ember!

+++

Sorra bemutatkoztak a helybeli civil szervezetek. Elsőként a Kelebiai Nyugdíjas Egyesületről esett szó, melynek Horváth Zoltán két éve elnöke.

– Hét éves múltat tekintünk vissza. Kezdetben még csak klubként, 2005-től pedig egyesületként működünk. Szeretnénk közhasznúvá nyilvánítani egyesületünket, de ez az eljárás nem olyan egyszerű, mint gondoltuk. Erre azért lenne szükség, mert a legtöbb pályázatot közhasznú egyesületek számára írják ki. Véleményem szerint hazánkban még mindig nem ismerik el kellőképpen a civil szervezeteket. Pedig nagy szükség van ezekre az alulról jövő kezdeményezésekre.

Az egyesületnek több mint száz tagja van, valamennyien kisnyugdíjasok, ezért csak havi 100 forint tagdíjat szednek. Mivel ez a pénz nem sok mindenre elegendő, igyekeznek minden pályázati lehetőséget megragadni. Önkéntesen, társadalmi munkával oldanak meg mindent. Természetesen

sok segítséget kapnak az önkormányzattól is.

– Az egyesület tagjai minden hónapban összejönnek, főzéssel egybekötött klubnapot tartunk – mondta az elnök. – Kulturális műsorokat, kirándulásokat, bálakat, előadásokat, egészségügyi szűréseket szervezünk tagjainknak. Van színjátszó csoportunk, kézimunka- és számítógépes szakkör is. Számos határon túli településsel ápolunk jó kapcsolatot. Igyekszünk részt venni a község rendezvényein és azok szervezésében is segítünk.

A Kelebiai Polgárőr Egyesület tizenkét éve működik a községben, jelenleg huszonkét önkéntes tagja van, vezetője Varga Sándor. A találkozón elmondta, hogy a helyi polgárőrség megalakulása óta jelentősen csökkent a bűncselekmények száma a településen. Az egyesület létrehívását a közbiztonság romlása indokolta. A kilencvenes évek végén ugyanis elszaporodtak a betörések és lopások a községben. Akkor telt be a pohár, amikor ellopták a szilveszteri bál összes kellékét. Ez adta a végső lökést az egyesület megalakításához. Néhány lelkes ember, pontosan tizenegyen összefogtak és elkezdtek a munkát, akkor még saját járműveikkel. Később az önkormányzattól kaptak egy autót és üzemanyag-költségtérítést. Ahhoz, hogy jól működhessen az egyesület, támogatók kellene. Számos vállalkozó, magánszemély támogatta és támogatja rendszeresen a munkájukat. Ugyanakkor pályázatokon is folyamatosan részt vesznek. Együttműködnek a falugondnokokkal, a határőrséggel, a rendőrséggel és a postával is. A helyi civil szervezetek munkáját is segítik.

A Tóth László György által vezetett Nagycsaládosok Egyesülete négy éve alakult meg a községben. Huszonhét tagjuk van. Céljaik közt szerepel az élet és az anyaság tiszteletére nevelés; a házasságért és a jövő generációkért érzett felelősség erősítése; az érték felmutatás, azaz azoknak a sajátos, elsősorban erkölcsi értékeknek a bemutatása, amelyeket a nagycsaládosok képviselnek; a nagycsaládoknak egymást ismerő és segítő közösségekké szervezése; a nagycsaládosok érdekeinek képviselete és szolgálata, hogy a jelenlegi hátrányos megkülönböztetések csökkenjenek.

Vajda Piroska

Karitasz

Néhány szociálisan érzékeny ember elhatározta, hogy összegyűjti felesleges ruhaneműit, cipőit és eljuttatja a sokgyerekes rászoruló családoknak. Így indult az egyesület munkája 1996-ban. A következő évben többen társultak hozzá, év végére pedig már szervezett csoportként működtek. Egyesületünk 1998-ban kapta meg a cégbírósági bejegyzést, 1999-től pedig közhasznú szervezet vagyunk.

Folyamatosan gyűjtünk feleslegessé vált ruhaneműt, cipőt, bútorokat, ágyneműt, élelmiszert és pénzdományokat. Négy éve szervezzük a Szent Erzsébet napi ünnepséget, húsvétkor és karácsonykor élelmiszer csomagokat osztunk. Rendszeresen látogatjuk a helyi szociális otthon lakóit, az egyedül élő időseket, betegeket, 2004-től minden évben megrendezzük a magányosok, idősek karácsonyát. 2005-ben először és azóta minden évben ingyenes nyári programot, kirándulást szervezünk azoknak a szociálisan rászoruló gyerekeknek, akik nem tudnak elmenni az osztálykirándulásra. Minden pályázati lehetőséget megragadunk, hogy még több embernek segíthessünk.

Együttműködünk a tanyagondnoki szolgálattal, gyermekjóléti szolgálattal, a Gyermekünkért Alapítvánnyal és az általános iskolai gyermek- és ifjúságvédelem felelősével. Fontos feladatunknak tartjuk a községben a szociális-karitatív tevékenység megszervezését és irányítását. Kiemelt figyelmet fordítunk az idősek gondozására, a házi betegápolásra, elsősorban a saját otthonukban maradt idősök ellátására, a családgondozásra, az egyedül nevelők, nagycsaládosok, ifjú házasságok, terhes anyák, gyermekágyas anyák segítésére, a munkanélküliek és hajléktalanok támogatására, a szenvedélybetegek, a testi-lelki fogyatékosok és sérültek gondozására, a nemzetiségi kérdések és problémák megoldására, a menekültek és bevándorlók segítésére.

Eddigi tapasztalataim szerint úgy látom, hogy a lakosság igényli és szeretettel fogadja munkánkat.

Fodor Zita,
Karitasz Egyesületet

Szenvedélyes révészek

A Főplébániai Karitás Alapítványt 2000 elején alapította a kecskeméti Katolikus Főplébánia. Fő célkitűzése a főplébánia karitatív-szociális tevékenységének támogatása. A szociális tevékenységet a hátrányos helyzetű családok segítése és időskorúak gondozása érdekében fejti ki a tanyán élő, magányos, idős, hátrányos helyzetű személyek rendszeres látogatásával, támogatásával, életvezetési tanácsok nyújtásával Bács-Kiskun, Békés, Csongrád és Jász-Nagykun-Szolnok megyében.

Kiemelkedően közhasznú fokozatba sorolását fő tevékenységének, a Rév Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat működtetésének köszönheti. Jelenleg az alábbi szociális alapszolgáltatások vehetők igénybe a Révben:

- Szenvedélybetegek alacsony küszöbű közösségi ellátása;
- Szenvedélybetegek közösségi ellátása;
- Szenvedélybetegek és pszichiátriai betegek nappali intézménye;
- Pszichiátriai betegek közösségi ellátása.

A Rév alacsony küszöbű pszichoszociális intézményként alakult meg 2000-ben. Elsősorban az alkohol- és drogproblémával, játékszenvedéllyel, gyógyszerfüggőséggel küszködők és hozzátartozóik tanácsadásával,

terápiájával és oktatásával foglalkozik. A nevéből következő szakmai filozófiájának főbb vonásai:

- Szenvedélybeteg-segítő Szolgálat: tudatosan használjuk a szenvedélybeteg szót. A különös hangsúly a „*beteg*” szócskán van. A függőséget (alkoholizmus, drogfüggőség, játékszenvedély, stb.) a társadalmi közmegegyezés gyakran erkölcsi fogyatékoságnak, vagy jellembeli gyöngeségnek tekinti. Szemléletmódunkat és a szenvedélybetegekhez való hozzáállásunkat meghatározza a betegszemlélet: a szenvedélybetegség alattomos (nehéz meghatározni, hogy mikor kezdődik), elhatalmasodó (nincs tartósan „egy kicsit” szenvedélybeteg ember), halálos (kezelés, beavatkozás nélkül előbb-utóbb halálukká válik). Családi betegség, ami azt jelenti, hogy az együtt élő családtagok mindegyikét érinti, sőt a hozzátartozóknak mindig megvan a maguk szerepe a betegség kialakulásában és fenntartásában. A szenvedélybetegség ugyanakkor a tagadás betegsége is, azaz maga a beteg, de a hozzátartozói is végső erejük kimerüléséig képesek a problémát rejtegetni, tagadni.

- Ezért *pszichoszociális* szemlélettel fordulunk a szenvedélybeteg és hozzátartozói felé: a személyt nem izoláltan, környezetéből kiszakítva, hanem bio-, pszicho-, spirituális és szociális egységben szemléljük és kezeljük. A függő-

ség legyőzése nem öncél, hanem eszköz az életminőség, a családi élet javulásához. Ahogy a betegség kialakulásában, úgy a gyógyulásban is kulcsszerepe van a családtagoknak. Ezért nem csak a beteggel, hanem a hozzátartozóival is foglalkozunk.

- A szenvedélybetegség a tagadás betegsége, azaz az érintettek nagyon nehezen jutnak el arra a döntésre, hogy külső segítséget vegyenek igénybe. A segítség könnyebb elfogadását segíti az *alacsony küszöbű* intézményi forma. Az alacsony küszöb szó szerinti értelemben is vehető: az alacsony küszöböt könnyű átlépni. Ezért a kezelésbe vételhez még nem okvetlenül szükséges a szerhasználat vagy a kóros viselkedés elhagyása, az absztinencia. A

segítség megkezdéséhez nem szükséges orvosi beutaló, TAJ-kártya, de még személyi igazolvány sem, sőt ha valaki a nevét sem szeretné elárulni, a szolgáltatás anonim, azaz névtelenséget kérő módon is igénybe vehető.

A kezelés és ellátás mellett a leghatékonyabb beavatkozási mód a prevenció, a megelőzés. Munkatársaink évente tucatnyi iskolában, oktatási-nevelési intézményben, több száz órában, több ezer diákkal találkoznak és tartanak megelőző-

prevenciós órákat. Nagyon fontos a prevenció, mert mellett, hogy ez a leghatékonyabb beavatkozás, a prevencióból származik a tapasztalat (hogyan élnek, hogyan gondolkodnak a gyerekek, fiatalok), és a prevencióból jön sok ügyfél: azokból az iskolákból, ahol prevenciózunk, egyre több fiatal jelenik meg tanácsadásra.

2009-2010-ben egy különösen nagyszabású prevenciós programot tudunk megvalósítani egy Európa Uniós pályázati program, a Révbe érünk! című projekt keretében. Különösen veszélyeztetett fiatalok részére tartunk csoportfoglalkozásokat a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Faragó Béla Gyermekotthon lakásotthonaiban (Ballószög, Katonatelepe, Hajós, Hetényegyháza), az SOS Gyermekfaluban és a Gyermekfalú utógondozó otthonában, középiskolai és felsőoktatási kollégiumokban, valamint a Bács-Kiskun Megyei Büntetés Végrehajtási intézetben. A TÁMOP programban elnyert támogatás áttételesen a Rév összes szolgáltatását hatékonyabbá teszi.

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületével immár öt éve uniós és magyar pályázati programokban, a felnőttoktatásban, a segítő szakemberek szenvedélybetegekkel és azok hozzátartozóival való hatékony munkára való felkészítésében működünk együtt.

Molnár Ferenc

Nyársapáton vállalják az új kihívásokat

Élhető település kell

Nyársapát központjában két gólyafészek is jelzi, hogy jó ebben a községben élni. A gólyák évről évre visszajárnak, mert tudják, hogy itt biztonságban vannak. A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesületének Pest megyei találkozóját is Nyársapáton tartották.

Nyársapát 1954 óta önálló település. Polgármestere Kis Miklós, aki így szólt a találkozó résztvevőikhez:

– Településünk történelme egészen az 1300-as évekig nyúlik vissza. Évszázadok óta az állattenyésztés és a földművelés jelentette az itt élő családok megélhetését. Mára azonban sokan felhagytak a hagyománnyal és próbálnak más megélhetési forrást keresni. Problémát jelent ugyanis, hogy a multinacionális cégek nem tölünk, kistermelőktől vásárolnak. Ha rövid időn belül ezen nem változtatnak, akkor a vidéknek befellegzett. A képviselő-testület, a falugondnokok és jómagam is azon dolgozunk, hogy élhető kistelepülés legyünk. Mindent megteszünk azért, hogy a helybeliek jól érezzék magukat. Úgy látom, az itt élő emberek szeretik falujukát. Ékes bizonyíték erre, hogy a lakosság száma gyarapodik, és együtt, közösen vállaljuk a XXI. század új kihívásait.

+++

A településen két tanyagondnok is dolgozik. Bakos Ferenc két éve van szolgálatban:

– Az önkormányzatnál 1991-től dolgozom, 2008-ban választottak meg tanyagondnoknak. Településünkön kétezer élnek, sokan külterületen. Ezért is volt fontos a szolgálat elindítása. A munkát megosztjuk, amíg egyikünk a külterületen és a faluban dolgozik, addig másikunk Ceglédre vagy Nagykőrösre viszi a betegeket, játszóházba a gyerekeket, versenyekre a sportolókat. Nagyon szeretem a munkámat, segítek, akinek csak tudok.

Bimbó Pál harminc éve él Nyársapáton, tavaly decemberben nevezték ki falugondnoknak:

– Községünk több mint ötezer hektáron terül el, hatalmas tanyás terület

tartozik hozzá, ahol elsősorban idősök élnek. Legtöbbjük egyedül álló, segítségre szorul. Munkánk során arra törekszünk, hogy mindennap meglátogassuk őket és segítsünk hétköznapi gondjaik megoldásában. Ugyanakkor oroszán részt vállalunk a községi rendezvények megszervezésében, lebonyolításában is. A helyi civil szervezeteket is támogatjuk, munkájukban segítjük.

+++

Mészáros Zsuzsa közösségfejlesztő a találkozó alkalmával először járt Nyársapáton, de máris otthon érezte magát a településen. Előadása a tanya- és falugondnokoknak, a civil szervezeteknek egyaránt tanulságként szolgálhatott, hiszen olyan programokról számolt be, melyek a kistelepülésen élő nehéz sorsú embereken próbálnak segíteni.

Például családi napközit indítottak, de szerveztek iskolai napközibe foglalkozásokat, táborokat is. Létrehoztak egy térségi mosodát, ahol helyi munkanélküli asszonyokat foglalkoztatnak és az olyan, egyedül élő idősök ruháit tisztítják, akik már nem bírják azokat tárcsás mosógépeikben kimosni.

Kiemelte azt a civil kezdeményezést, amely 31 szervezetet fogott össze azzal a céllal, hogy megváltoztassák a térség munkaerő-piaci helyzetét. Cél az emberek helyben foglalkoztatása volt. Egy szövetkezet létrehozását szorgalmazták, amit azonban vegyes érzelmekkel fogadtak az emberek. Amikor már látták, hogy jól működik, elfogadták. A főiskolákon, egyetemeken tanuló fiatalok

szülőfalujukba visszacsábítása is fontos. Mint kiderült, sokan vissza is jönnének és letelepednének, ám munkahely híján ez nem lehetséges. Hosszas fontolgatás és előkészítés után hoztak létre tíz település csatlakozásával egy térségi televíziót, amely munkát adott a diplomás fiataloknak. A működéshez pályázaton nyertek támogatást, a helyet az önkormányzat biztosította. A pénz már elfogyott, de a fiatalok még mindig lelkesek, együtt vannak és keresik a további pályázati lehetőségeket.

+++

Nagy Júlia a Budapest Környéki Népfőiskolai Szövetség elnöke a népfőiskolai mozgalom jelentőségéről beszélt:

– Hazánkban a népfőiskolai mozgalom egyidős a rendszerváltással. Célja: azon képességek fejlesztése, melyek segítségével nő a települések megtartóereje. Keressük azokat a lehetőségeket, melyek hozzájárulnak egy-egy kistelepülés fejlődéséhez, a jó példákat pedig terjesztjük és tanítjuk.

– Minden olyan helyi közösséget támogatunk és felerősítünk, melyek a felnőttkori tanulást szolgálják. Ennek egyik leghatékonyabb módja az egymástól tanulás. A népfőiskolai mozgalom egyik fő célkitűzése ugyanis az élethosszig tartó tanulás népszerűsítése. Munkánkat számos civil szervezet támogatja, köztük a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete. Jó kapcsolatunk egészen az egyesület alakulásáig, a kezdetekig nyúlik vissza.

V. P.

Kicsi a bors, de erős

Budainé Nagy Katalin tanyagondnokokkal

A kecskeméti székhelyű Alföldi Civilekért Alapítvány 2003-ban alakult. Munkájukról Budainé Nagy Katalinnal, a kuratórium elnökével beszélgettünk.

– A civil ház 2001 és 2003 között egy civil szolgáltató helyi program keretében működött, amelynek támogatása 2003 után sajnos elapadt – emlékezik a kezdetekre az elnöknő. – Addigra azonban olyan komoly háttérbizást sikerült kialakítani szakmai kapcsolatrendszerben, információban, infrastruktúrában, önkéntesekben, amit semmiképp sem hagyhattunk tönkremenni. Úgy döntöttünk, hogy megkeressük a legmegfelelőbb formát ezeknek az értékeknek a megmentéséhez, további működtetéséhez.

– *Ekkor született meg az alapítvány gondolata?*

– Célszerűnek tűnt egy rugalmas együttműködés alapjait megteremteni azokkal a segítőkkel, akik korábban is velünk dolgoztak. Az alapítványt létrehozásának egyik legfontosabb célja az volt, hogy a korábbi, non-profit szolgáltató központként működő szervezet kapcsolatkerébe tartozó civil szervezetek, közösségek, együttműködését fenntartsuk, és tanácsadással, képzésekkel, információkkal segítsük a civil szféra fejlődését. Mindenki egyetértett abban, hogy túlságosan nagy érték gyűlt itt össze humánerőforrásban, tudásban, tapasztalatban és tenniakarásban ahhoz, hogy hagyjuk elveszni.

– *Tehát egy civil ház utódjaként, annak a szellemi bázisán jött létre az Alföldi Civilekért Alapítvány. Milyen célokat tűzött maga elé?*

– A korábban szerzett tapasztalatokat hasznosítva a civil szervezeteknek nyújtunk segítséget tanácsadással, információk közvetítésével. Tevékenységeink között szerepel továbbá a proHáló országos hálózatfejlesztő programban való aktív szerepvállalás, amire nagyon büszke vagyok. Ebben az országos hálózati munkában megyei civil házak utód-szervezetei vesznek részt. Munkánk eredményeként olyan szolgáltatásokat, képzéseket, szakmai anyagokat teszünk le az asztalra, amit a civil szervezetek nagy haszonnal tudnak forgatni. Modellezzük, hogyan lehet hálózatban létezni helyi szinteken. Jelenleg például egy tananyag készítésében veszünk részt.

– *Milyen területeket érint az alapítvány tevékenysége?*

– Elsősorban Bács-Kiskun megyében, illetve a dél-alföldi régióban dolgozunk. Alapvető céljaink vállalásunk a civil

szervezetek felkarolása, segítése, támogatása kapcsolat-szervezéssel, tanácsadással, információk közvetítésével. Hazai és nemzetközi programok, találkozók, tapasztalatcsere-k szervezésével igyekszünk támogatni a helyi közösségi kezdeményezéseket, és új helyi közösségek életre hívását. Közreműködünk partnerségi együttműködésekben, szakmai kiadványok megjelentetésében és népszerűsítésében, hazai és külföldi példák megismertetésével segítünk más nonprofit szervezeteket. Részt veszünk olyan társadalmi problémák közösségi megoldásainak keresésében, mint például az esélyegyenlőség, a kisebbségi problémák, vagy az ifjúság kérdésköre. Lehetőségeinkhez mérten támogatjuk az európai integrációs folyamatokat.

– *Mekkora bázisra építhetnek?*

– Ez egy kicsi szervezet, mindenki önkéntes munkában forgatja bele az idejét és energiáit. Viszont ez az önkéntes munka nagyon következetesen hozza azokat a szakmai eredményeket és kapcsolatokat, ami alapján az alapítvány jelenleg generálja például a Kecskeméti Civil Korzót. Minden évben mi pályázunk, és háttérsegítő, szervezeti koordinátori funkciót töltünk be. Helyi szinten a kecskeméti civil kerekasztalok segítőjeként vagyunk jelen, a régiós kapcsolati rendszer révén pedig a falugondnoki egyesülettel dolgozunk együtt uniós és hazai programokban. Szervezetünk jó példa arra, hogy kisebb civil közösségek is tudnak nagy jelentőségű projektekben részt venni. Sokszor eszembe jut az édesapám által is gyakran emlegetett mondás, miszerint „kicsi a bors, de erős”.

– *Milyen közös munka köti össze az Alföldi Civilekért Alapítványt a falugondnoki egyesülettel?*

– Az alapítvány részt vesz tanácsadóként, segítőként a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete civil konferenciáin, civil támogató programjain, együttműködünk pályázatain. Jelen vagyunk a falugondnoki képzésekben is a civil alapismertetek, illetve a segítő szakmáról szóló előadások átadásával. A kapcsolat tehát egyszerre személyes és szervezeti jellegű. Talán ezért is működik olyan jól. Ez egy következetesen épülő kapcsolatrendszer, amiben nagyon sok kiaknázásra váró lehetőség rejlik még.

Tóth Tímea

Családi nap

A Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete augusztus 7-én, szombaton Családi napot szervez a Bács-Kiskun megyei Kunfehértón, az egykori sporttábor területén. Reggel 9-től várjuk a résztvevőket (köztük kishegyesi és baranyai barátainkat is!), akik szabadtéri főzésen, lángos sütésen, vidám családi vetélkedőn vehetnek részt, és természetesen pihenhetnek a vízparton, fürödhetnek a tóban.

Aki úgy gondolja, ne hagyja otthon a párját, gyermekét, barátját, barátnőjét, szüleit... Az ebédet egyesületi kasszából álljuk, süteményt vagy pogácsát pedig mindenkitől várunk. Tányért, poharat, evőeszközt, illetve innivalót (sört, bort, üdítőt), valamint a családi vetélkedőhöz néhány száz forint értékű meglepetés-ajándékot is hozzon mindenki.

Jászfelsőszentgyörgyön együtt védték a falut

Mindenhol más a feladat

Jászfelsőszentgyörgyön csaknem kétezren élnek. A község lakói összetartóak, a bajban segítik egymást. Így volt ez a közelmúltban a Zagyva áradásakor is, amikor közös erővel védték a helybeliek a falut.

A falubeliek összefogásáról beszélt Zelenai Tiborné polgármesterasszony azon a szakmai tanácskozáson is, amelyet a Falugondnokok Duna–Tisza Közi Egyesülete tartott Jász-Nagykun-Szolnok megyei falu- és tanyagondnokoknak, polgármestereknek, civil szervezeteknek. A polgármesterasszony kiemelten fontosnak tartja, hogy ebben a nehéz gazdasági helyzetben, bármikor számíthat az önkormányzat a helybeliek segítségére.

Az önkormányzat az idén 240 millió forintból gazdálkodik. Bevételük szinte csak az állami normatív támogatásokból áll össze. A fejlesztéseket pályázati forrásból tudják megvalósítani, de sokszor az önerő biztosítása is gondot jelent. A faluban a legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat. A község lakóinak 40 százaléka a cigány kisebbséghez tartozik, a településen a szociális kiadás mintegy 50 millió forint. A többi kistépelüléshez hasonlóan itt is jellemző a falu elöregedése. Háromszázötven nyugdíjas él Jászfelsőszentgyörgyön, közülük 180 a hetven év fölötti. Ezért is volt fontos a tanyagondnoki szolgálat elindítása, ugyanis több mint 120-an élnek külterületen.

Jászfelsőszentgyörgyöt sokáig a megye legszegényebb településének tartották, ám ez állítás ma már nem igaz. Hiszen a faluban szinte mindenhol van víz, gáz, villany és telefon. A közelmúltban fejeződött be a faluközpontjának térkövezése és 25 millió forintot nyertek parkosításra. Közadakozásból, lakossági kezdeményezésre valósult meg a Trianoni emlékmű. Ez is jól példázza, hogy a helybeliek egy-egy jó ügy érdekében képesek összefogni.

+++

Jászfelsőszentgyörgyön négy éve indult el a tanyagondnoki szolgálat. Endrődi Károlyt választották meg tanyagondnoknak. A feladat nem volt számára ismeretlen, hiszen mezőrként is sokat segített a külterületen élő időseknek. Nyitott szemmel járta a határt és ahol kellett segített. Négy évig saját autójával látta el ezt a munkát, ám tavaly sikerült pályázati forrásból egy kisbuszt vásárolni. Bővült a szolgáltatás is, sokkal több kérésnek tud eleget tenni. Jó a kapcsolata a polgárőrséggel, a rendőrséggel és a településőrökkel is.

A tanácskozáson jelen volt a szomszédos Jászberény alpolgármestere, Nagy András és tanyagondnoka is. Kozma Béla gondnok elmondta, városukhoz hatalmas külterület tartozik, és csak egyedül látja el ezt a feladatot. Véleménye szerint szükség lenne még egy tanyagondnokra, hiszen egyedül képtelen mindenhová eljutni. Jelenleg naponta 22 személynek szállít ebédet, és 35 emberhez látogat el egyéb problémák miatt.

Nagy András Jászberény alpolgármestere elmondása szerint az önkormányzat egyre kevesebb normatívából

tartja fenn a várost. Hozzátette: ha valóban igény van még egy tanyagondnoki szolgálatra, akkor támogatja annak elindítását.

Jászivány a Jászság egyik legkisebb települése. A tanyagondnoki szolgálatot egy éve indították el a faluban. Kitűnően működik. Csontos Zoltánné feladatköre szerteágazó, reggeltől estig, ha kell, hétvégén is dolgozik. Ő is sokáig saját járművével rótt a földutakat, de a közelmúltban kapott egy „szolgálati” mikrobuszt.

Tiszainokán már nyolc éve működik a tanyagondnoki szolgálat. Nagy János elsősorban a helyi idősek ellátásában vesz részt.

Tiszkürtön minden nap szállít kenyert és vizet a tanyagondnok a bogarasi tanyarészre. Kocsisné Mojzinger Ildikó hetente egyszer tart nagy bevásárlást és gyógyszeríratást. Több mint harminc embernek visz ebédet naponta. Sokszor egy mosoly, egy alma, vagy egy integetés az ami erőt ad a nehézségek leküzdéséhez.

Cserkeszlő kivételes helyzetben van, hiszen ott három tanyagondnok dolgozhat. Szükség is van rájuk, a településhez ugyanis hatalmas külterület tartozik. Lászlóné Zsíros Mária elmondta: tavaly sikerült egy új kisbuszt vásárolniuk, amivel elsősorban a gyerekeket szállítják a tanyáról be iskolába, óvodába. Nagyon sok a külterületen élő szegény, kiszolgáltatott ember, akik sokszor csak a tanyagondnokok segítségére számíthatnak. Napi kapcsolatban állnak a családsegítő szolgálattal, és házi segítségnyújtást végző kollégákkal. Hangsúlyozta: sajnos nagyon sok gyerek nem jut otthon fött ételhez, ezért jelenleg is a nyári szünetben történő étkeztetésük megoldásán dolgoznak. A tanyagondnokok munkáját segítik a polgárőrök is.

Cibakházán példaértékű a tanyagondnoki szolgálatok és a civil szervezetek együttműködése – mondta el a tanácskozáson Kelemen Tünde Márta a családsegítő szolgálat vezetője. Kitűnő a kapcsolat a polgárőrséggel, nyugdíjas klubbal, a horgász egyesülettel, illetve a Kamasz Tamasz Alapítvánnyal. Beszámolójában elhangzott, hogy településükön sok a probléma a közbiztonsággal, ezért tanácsadást szerveztek az időseknek. Felhívták a figyelmüket arra, hogy mire vigyázzanak, mire figyeljenek.

+++

A Falugondnokok Duna–Tisza Közi Egyesületének jászfelsőszentgyörgyi találkozóján egyértelműen kiderült, hogy a falu- és tanyagondnoki szolgálatokra valóban nagy szükség van, s a feladatok ellátásában a helyi civil szervezetek sokat tehetnek. Csörsz né Zelenák Katalin szerint a gondnokok munkája első hallásra teljesen egyforma, ám egy-egy ilyen találkozó alkalmával jól kitűnik, hogy a települési sajátosságok miatt, mindenhol más-más problémákkal kell megküzdeni. Egymást hallgatva, tapasztalatot, erőt gyűjthetnek a tanya- és falugondnok, civil szervezetek képviselői, önkormányzati képviselők és polgármesterek munkájukhoz, a további együttműködéshez.

Vajda Piroksa

Csak az összefogás segíthet

Csongrád megyén belül más-más problémával szembesülnek a szórványtanyákon, illetve a tanya-csoportokban élők. Más befolyásolja az államhatárhoz vagy a szomszédos megyék határához közel lakók, vagy éppen a megye belsejében, forgalmas, nemzetközi útvonal mellett tanyaingatlannal rendelkezők biztonságérzetét. Míg egyik területen az állat-, illetve a terménylopástól való félelem a döntő, addig a másikon a házalóktól, csalóktól rettegnek.

A bűncselekmények bekövetkeztét elősegítő tényezők: egyes tanyák elhanyagoltsága, elhanyagottsága, a vagyonvédelmi eszközök hiányossága, a bűncselekmények késői felfedezése, sok esetben az elkövetés tényének hatóság tudomására jutása, a nagyobb értékű eszközök, szerszámok őrizetlenül hagyása, idős, egyedül élő személyek, akik sérelmére könnyebb elkövetni besurranásos lopást.

A Csongrád megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya a Szatymazon történt gyilkosság kapcsán tájékoztatót tartott 2010.

május 12-én Kiskundorozsmán Szatymaz, Dóc, Domaszék, Zombó és Röske tanyagondnokainak. M. Toronykőy Márta rendőr őrnagy elmondta, hogy kiemelkedő bűnmegelőzési feladatnak tekintik Csongrád megyében a korábbi tanyaprogram továbbfejlesztését. A megújított tanyaprogram 2009. szeptember 16-án indult el a Homokháti Kistérségben, majd 2010 áprilisában a Csongrádi Rendőrkapitánysághoz

tartozó tanyavilágban vezették be. A csongrádi tanyavilágban az elkövetett bűncselekmények – 2009-ben 72 bűncselekmény – alakulása is azt mutatja, hogy van még mit tenni a tanyavilágban élőkért.

Hasonló a helyzet a megye többi kistérségében is. Ezen csak az összefogás segíthet: rendőrök, körzeti megbízottak, polgárőrök, postások, tanyagondnokok összefogása.

Király Endréné

Elvesztettünk két kollégát

Megrendülve hallottuk két szatymazi tanyagondnok kollégánk, Gubáné Kovács Szilvia és Ökrös Péter halálhírét: 2010. május 25-én munkájukat végezve bal esetet következében vesztették életüket.

Elkötelezettségük, lelkiismeretes munkájuk, segítőkészségük miatt nemcsak a kollégák, hanem a tanyán élők bizalmát és szeretetét is elnyerték.

Haláluk pótolhatatlan veszteség. A három gyermekes Gubáné Kovács Szilvia családját a Falugondnokok Duna-Tisza Közi Egyesülete 50.000 forinttal segítette, tagjaink pedig 83.700 forintot adományoztak. A támogatást egyesületünk elnöke, Frieber Gábor adta át a családnak Rózsa Zoltán szatymazi tanyagondnok kíséretében.

DUNA-TISZA KÖZI FALUGONDNOKI HÍRLEVÉL

Kiadja:

a **Falugondnokok**

Duna-Tisza Közi Egyesülete

e-mail: info@falugondnoksag.hu

honlap: www.falugondnoksag.hu

iroda: 6000 Kecskemét, Ipoly u. 1/A

Telefonszám:

06-76/507-543

Fax: 06-76/507-544

Szerkeszti:

Borzák Tibor, Csörszné Zelenák Katalin

Sümeiginé Ország Edit, Moiskó Csilla,

Tördelő: **Almás László**

Rajz: **Vida Ágnes**

Engedélyszám: 2.9/776-1/2006

Nyomda: Print 2000, Kecskemét

Megjelent a
Szociális és Munkaügyi Minisztérium,
valamint a Nemzeti Civil Alapprogram
támogatásával.

